

**BEZOEK AAN TOERISTISCHE
ATTRACTIES**

OVERIJSEL

een analyse van de ontwikkelingen
2002-2007

BEZOEK AAN TOERISTISCHE ATTRACTIES

OVERIJSEL

een analyse van de ontwikkelingen
2002-2007

Postbus 96
7400 AB Deventer
Pikeursbaan 23
7411 GT Deventer

T 0570 680700
F 0570 680701
E info@gobt.nl
W www.gobt.nl

© GOBT 2008

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Bezoekersaantallen Overijssel	5
Attracties	5
Evenementen	6
Bezoekerscentra	6
Musea	6
Recreatiegebieden	7
Attractieparken	7
Overig	7
Bronvermelding	8
Bijlage 1 Bezoekersaantallen Overijssel op plaats	9
Bijlage 2 Bezoekersaantallen Overijssel	10

Inleiding

Het GOBT verzamelt jaarlijks de bezoekersaantallen van attracties in Gelderland en Overijssel. Om inzicht te houden in de ontwikkeling van het bezoek aan attracties, maar ook om belangstellenden hierover te kunnen informeren. In het verleden stelde het GOBT voor belangstellenden alleen een lijst met aantallen beschikbaar. Sinds 2005 wordt deze lijst vergezeld van een korte analyse.

Een attractie is volgens het Van Dale woordenboek 'een mogelijkheid tot vermaak => *bezienswaardigheid, vermakelijkheid*. Deze definitie heeft dus zowel betrekking op attractieparken, als op evenementen, musea, bezoekerscentra, recreatiegebieden, vervoersattracties en tuinen. Als in dit rapport gesproken wordt over attracties, wordt er dus meer bedoeld dan alleen de attractieparken.

Met betrekking tot de aantallen moet het volgende worden opgemerkt:

- de aantallen zijn totalen, er wordt geen onderscheid gemaakt tussen dagrecreanten en toeristen en Nederlanders en buitenlanders;
- er is gestreefd naar een zo compleet mogelijk overzicht. Het GOBT is echter afhankelijk van de medewerking van de attracties en de organisatoren van evenementen;
- criterium voor opname in de lijst is dat de attracties een bovenregionale betekenis moeten hebben en de ondergrens qua bezoekersaantallen bedraagt 50.000;
- het bezoek aan casino's, theaters en schouwburgen, wielerrondes, carnavalsoptochten, intochten van Sinterklaas, beurzen en congressen, sportcentra/skeelerbanen/stadions, Koninginnedagen, kermissen en zwembaden wordt in principe niet meegenomen.

Attracties die de bezoekersaantallen niet willen of mogen vrijgeven worden niet meegenomen in het overzicht. Dit is de reden dat enkele grote attracties ontbreken in het overzicht.

Het GOBT is voor aanlevering van de bezoekersaantallen afhankelijk van de aantallen die zij aangeleverd krijgen via de attracties, organisatoren of via de VVV's in Gelderland en Overijssel. De aantallen worden met de grootst mogelijke zorg verzameld. Het GOBT kan echter niet aansprakelijk gesteld worden voor onjuistheden of tyfouten.

Mocht u van mening zijn dat er een attractie in deze lijst ontbreekt die wel aan de eerder genoemde criteria voldoet, geef dan de naam, de plaats, de bezoekersaantallen (ook van voorgaande jaren) en contactpersoon voor het verzamelen van deze aantallen in de volgende jaren door via m.wagenaar@gobt.nl. Het is aan het GOBT om te beoordelen of de betreffende attractie in de lijst komt.

Bezoekersaantallen Overijssel

Attracties

Tabel 1: Top 10 van de toeristische attracties in Overijssel

Naam	Plaats	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ATTRACTIEPARK SLAGHAREN	SLAGHAREN	1.200.000	1.300.000	1.325.000	1.425.000	1.415.000	1.423.000
RECREATIEPARK HET HULSBEEK	OLDENZAAL	238.000	306.100	348.100	386.000	276.900	226.000
INTERNATIONALE CULTURELE MARKT	ENSCHEDÉ				150.000	GG	200.000
SAIL KAMPEN	KAMPEN	0	150.000	0	0	0	200.000
STOPPELHAENE	RAALTE	150.000	150.000	200.000	200.000	200.000	200.000
RECREATIEPARK RUTBEEK	ENSCHEDÉ	297.000	276.800	257.800	259.000	236.800	190.000
DICKENS FESTIJN /KERSTMARKT	DEVENTER	130.000	130.000	135.000	135.000	150.000	160.000
'N BOESKOOL IS LÖS	OLDENZAAL	160.000	150.000	138.000	135.000	140.000	150.000
NATUURACTIVITEITENCENTRUM DE WEERRIBBEN	OSSEZIJL	146.000	163.000	151.000	162.000	160.000	146.000
BEVRIJDINGSFESTIVAL	ZWOLLE	70.000	85.000	90.000	100.000	120.000	130.000

In de tabel hierboven staat de top 10 van attracties in Overijssel voor zover de bezoekersaantallen bij het GOBT bekend zijn. Al meerdere opeenvolgende jaren staat Attractiepark Slagharen bovenaan in de top 10. Het Attractiepark heeft met 1.423.000 bezoekers een ruime voorsprong op alle andere attracties in Overijssel. In 2007 was dit aantal goed voor een zesde plek in de top 20 van de Nederlandse attractieparken, dierentuinen en musea. De internationale culturele markt in Enschede trok in 2007 200.000 bezoekers, waarvan er circa 130.000 speciaal voor dit evenement naar Enschede kwamen. De verschillende activiteiten en feestelijkheden rondom het Raalter Oogstfeest Stoppelhaene trekken jaarlijks in totaal zo'n 200.000 bezoekers. Ook staat Sail Kampen dit jaar weer in de lijst. Dit evenement vindt om de vier jaar plaats en heeft in 2007 200.000 bezoekers ontvangen, dit zijn 50.000 bezoekers meer dan in 2003.

Avonturenpark Hellendoorn mag de bezoekersaantallen niet vrijgeven. Het park is daarom niet opgenomen in deze rapportage. In de Strategische Visie van de Gemeente Hellendoorn is terug te vinden dat het Avonturenpark in 2003 circa 400.000 bezoekers trok.

Als Nederlanders het over attracties hebben bedoelen ze vaak attractieparken en/of musea. Maar ook recreatiegebieden, tuinen en evenementen trekken echter veel bezoekers en kunnen dus als attracties gezien worden. Hieronder echter een top 5 van de attracties in de enge zin van het woord (de attractieparken en musea).

Tabel 2: Top 5 van attractieparken en musea in Overijssel

Naam	Plaats	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ATTRACTIEPARK SLAGHAREN	SLAGHAREN	1.200.000	1.300.000	1.325.000	1.425.000	1.415.000	1.423.000
ECODROME	ZWOLLE	102.000	93.000	100.000	105.000	110.000	115.000
ARBORETUM POORTBULTEN	DE LUTTE	80.000	100.000	100.000	100.000	90.000	100.000
MUSEUM BUURTSPOORWEG	HAAKSBERGEN	54.000	55.000	50.000	53.000	50.000	50.000
SPEELGOED MUSEUM DEVENTER	DEVENTER						47.143

Attractiepark Slagharen staat, net als voorgaande jaren, op nummer één in deze top 5. In 2007 heeft het attractiepark een paar duizend bezoekers meer ontvangen dan in 2006.

De nummers twee, drie en vier zijn ook hetzelfde gebleven ten opzichte van vorig jaar. Opvallend is de nummer vijf in deze top 5. Het Speelgoed Museum in Deventer staat nu op plek vijf en heeft afgelopen jaar 47.143 bezoekers mogen verwelkomen. Nummer vijf van vorig jaar, Zoo Labyrinth Boekelo, is teruggezakt naar een zevende plaats met 45.000 bezoekers.

Evenementen

Overijssel telt behoorlijk veel grote evenementen. Uit de tabel valt af te lezen dat de Internationale Culturele Markt in Enschede, Sail Kampen en Stoppelhaene in Raalte gezamenlijk op nummer één staan in de top 10 van de evenementen in Overijssel. Het evenement Sail Kampen vindt eens in de vier jaar plaats. Ook komt Deventer drie keer voor in de top 10 van de grootste evenementen in Overijssel. De Deventer boekenmarkt en het Dickens Festijn zijn nationaal bekend. De top 3 is veranderd ten opzichte van vorig jaar. De Internationale Culturele Markt in Enschede is toegevoegd aan de top 10. Het bezoekersaantal van Stoppelhaene is hetzelfde als vorig jaar en het Dickens Festijn/ Kerstmarkt en 'n Boeskool is lös hebben beide een stijging van 10.000 bezoekers.

Tabel 3: Top 10 van evenementen in Overijssel

Naam	Plaats	2002	2003	2004	2005	2006	2007
INTERNATIONALE CULTURELE MARKT	ENSCHEDÉ				150.000	GG	200.000
SAIL KAMPEN	KAMPEN	0	150.000	0	0	0	200.000
STOPPELHAENE	RAALTE	150.000	150.000	200.000	200.000	200.000	200.000
DICKENS FESTIJN /KERSTMARKT	DEVENTER	130.000	130.000	135.000	135.000	150.000	160.000
'N BOESKOOL IS LÖS	OLDENZAAL	160.000	150.000	138.000	135.000	140.000	150.000
BEVRIJDINGSFESTIVAL	ZWOLLE	70.000	85.000	90.000	100.000	120.000	130.000
DEVENTER BOEKENMARKT	DEVENTER	125.000	125.000	125.000	125.000	130.000	120.000
DEVENTER OP STELTEN	DEVENTER	90.000	100.000	100.000	100.000	120.000	120.000
KERST IN OUD KAMPEN	KAMPEN	70.000	70.000	80.000	90.000	95.000	100.000
BLAUWWINGERDAGEN	ZWOLLE	100.000	100.000	GG	100.000	100.000	90.000

Bezoekerscentra

In de bezoekersaantallenlijst van Overijssel zijn drie bezoekerscentra opgenomen. De top 3 bestaat uit het Natuuractiviteitencentrum De Weerribben in Ossenzijl (146.000) dit is het best bezochte bezoekerscentrum in 2007 in Overijssel, bezoekerscentrum Sallandse Heuvelrug (115.000) en Bezoekerscentrum De Wieden in St. Jansklooster (63.000).

Musea

Slechts één museum in Overijssel heeft in 2007 meer dan 50.000 bezoekers verwelkomd en dat is het Museum Buurt Spoorweg in Haaksbergen. Andere relatief grote musea zijn het Openluchtmuseum Lös Hoes in Ootmarsum, het Speelgoed Museum in Deventer en Rijksmuseum Twenthe in Enschede. Natuurmuseum Enschede en Museum Jannink in Enschede waren in 2007 gesloten. In 2008 is de Twentse Welle geopend, beide musea maken nu onderdeel uit van de Twentse Welle.

Recreatiegebieden

Tabel 4: Top 3 van recreatiegebieden in Overijssel

Naam	Plaats	2002	2003	2004	2005	2006	2007
RECREATIEPARK HET HULSBEEK	OLDENZAAL	238.000	306.100	348.100	386.000	276.900	226.000
RECREATIEPARK RUTBEEK	ENSCHEDA	297.000	276.800	257.800	259.000	236.800	190.000
RECREATIEGEBIED HET LAGE VELD	WIJERDEN	74.000	124.400	89.300	96.000	95.500	68.000

De zomer van 2007 was vrij warm maar wel zeer nat en erg somber. Omdat een langere standvastige periode van mooi, warm en zonnig weer ontbrak heeft dit bij veel toeristen maar ook bij een aantal toeristisch-recreatieve ondernemingen geleid tot tegenvallende bezoekersaantallen. De wisselvallige, maar vooral natte zomer is een mogelijke oorzaak voor de flinke daling in het aantal bezoekers aan de recreatiegebieden. De top 3 van de recreatiegebieden in Overijssel heeft een daling van tussen de 30.000 en 40.000 bezoekers.

Attractieparken

Tabel 5: Top 3 van attractieparken in Overijssel

Naam	Plaats	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ATTRACTIEPARK SLAGHAREN	SLAGHAREN	1.200.000	1.300.000	1.325.000	1.425.000	1.415.000	1.423.000
ECODROME	ZWOLLE	102.000	93.000	100.000	105.000	110.000	115.000
ZOO LABYRINTH BOEKELO	BOEKELO	GG	GG	GG	35.000	50.000	45.000

Overijssel heeft drie grote attractieparken. Deze parken trekken bijna allemaal meer dan 50.000 bezoekers per jaar, behalve Zoo Labyrinth Boekelo, en zijn daarom mee genomen in dit rapport. Attractiepark Slagharen staat al jaren bovenaan met 1.423.000 bezoekers. Tevens staat dit attractiepark op nummer zes in de top 20 van de Nederlandse attractieparken, dierentuinen en musea. Op de tweede plaats staat Ecodrome in Zwolle met 115.000 bezoekers, een stijging van 5000 bezoekers ten opzichte van 2006. Op de derde plaats staat Zoo Labyrinth Boekelo met een lichte daling van het aantal bezoekers naar 45.000. Avonturenpark Hellendoorn geeft de bezoekersaantallen niet vrij en is dus niet opgenomen in deze top 3.

Overig

In de andere categorieën, zoals vervoer, ambachten en historische gebouwen zijn in Overijssel geen of slechts weinig attracties die meer dan 50.000 bezoekers ontvangen. Alleen Arboretum Poort Bulten in De Lutte ontving afgelopen jaar (2006) 100.000 bezoekers.

Een totaaloverzicht van alle attracties in Overijssel die meer dan 50.000 bezoekers hebben ontvangen in 2006 staat in de bijlagen.

Bronvermelding

GOBT, Inventarisatie bezoekersaantallen, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006
KNMI, persbericht 3 september 2007 (www.knmi.nl)
NBTC, Kerncijfers Toerisme & Recreatie, editie 2007 (www.nbtc.nl)

Bijlage 1 Bezoekersaantallen Overijssel op plaats

Deze tabel is gesorteerd op plaats (en vervolgens op bezoekersaantal).

Naam	Plaats	2002	2003	2004	2005	2006	2007
WINTERWONDERLAND	ALMELO	100.000	100.000	100.000	100.000	27.400	GG
ZOO LABYRINTH BOEKELO	BOEKELO	GG	GG	GG	35.000	50.000	45.000
MILITARY BOEKELO	BOEKELO					50.000	65.000
GROLSCH ONTVANGSTCENTRUM	BOEKELO/ENSCHEDA	GG	GG	GG	50.000	40.000	40.000
MELBUULNDAGEN	BORNE	100.000	100.000	75.000	75.000	GG	62.500
ARBORETUM POORTBULTEN	DE LUTTE	80.000	100.000	100.000	100.000	90.000	100.000
DICKENS FESTIJN /KERSTMARKT	DEVENTER	130.000	130.000	135.000	135.000	150.000	160.000
DEVENTER BOEKENMARKT	DEVENTER	125.000	125.000	125.000	125.000	130.000	120.000
DEVENTER OP STELTEN	DEVENTER	90.000	100.000	100.000	100.000	120.000	120.000
SPEELGOED MUSEUM DEVENTER	DEVENTER						47.143
GOEDE VRIJDAG MARKT	DEVENTER	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	45.000
RIJKSMUSEUM TWENTHE	ENSCHEDA	27.096	31.876	38.342	41.970	42.925	41.115
PROEF EET	ENSCHEDA						49.000
INTERNATIONAL JAZZ FESTIVAL	ENSCHEDA						70.000
RECREATIEPARK RUTBEEK	ENSCHEDA	297.000	276.800	257.800	259.000	236.800	190.000
INTERNATIONALE CULTURELE MARKT	ENSCHEDA				150.000		200.000
MUSEUM BUURTSPOORWEG	HAAKSBERGEN	54.000	55.000	50.000	53.000	50.000	50.000
STRAATTHEATER FESTIVAL	HENGELO	80.000	60.000	75.000	70.000	70.000	75.000
SAIL KAMPEN	KAMPEN	0	150.000	0	0	0	200.000
KERST IN OUD KAMPEN	KAMPEN	70.000	70.000	80.000	90.000	95.000	100.000
BREUGHELIAANS FESTIJN	LOSSER	75.000	90.000	72.000	90.000	80.000	65.000
BEZOEKERSCENTRUM SALLANDSE HEUVELRUG	NIJVERDAL	99.700	112.816	127.603	110.500	106.500	115.000
RECREATIEPARK HET HULSBEEK	OLDENZAAL	238.000	306.100	348.100	386.000	276.900	226.000
'N BOESKOOL IS LÖS	OLDENZAAL	160.000	150.000	138.000	135.000	140.000	150.000
OPENLUCHTMUSEUM OOTMARSUM	OOTMARSUM						46.637
NATUURACTIVITEITENCENTRUM DE WEERRIBBEN	OSSENZIJL	146.000	163.000	151.000	162.000	160.000	146.000
STOPPELHAENE	RAALTE	150.000	150.000	200.000	200.000	200.000	200.000
BEZOEKERSCENTRUM DE WIEDEN	SINT JANSKLOOSTER	61.404	74.000	70.000	67.000	60.603	63.000
ATTRACTIEPARK SLAGHAREN	SLAGHAREN	1.200.000	1.300.000	1.325.000	1.425.000	1.415.000	1.423.000
MIDWEEKFEESTEN	STEENWIJK	50.000	70.000	50.000	50.000	50.000	65.000
ALLEGORISCH CORSO	VOLLENHOVE	45.000	45.000	60.000	50.000	50.000	50.000
RECREATIEGEBIED HET LAGE VELD	WIJERDEN	74.000	124.400	89.300	96.000	95.500	68.000
BEVRIJDINGSFESTIVAL	ZWOLLE	70.000	85.000	90.000	100.000	120.000	130.000
ECODROME	ZWOLLE	102.000	93.000	100.000	105.000	110.000	115.000
BLAUWVINGERDAGEN	ZWOLLE	100.000	100.000	GG	100.000	100.000	90.000
RECREATIEGEBIED DE WYTHMENERPLAS	ZWOLLE	303.793	337.467	255.000	250.000	287.000	GG
T KLEINE VEER	ZWOLLE	GG	GG	GG	50.000	53.500	GG

Bijlage 2 Bezoekersaantallen Overijssel

Deze tabel is gesorteerd op bezoekersaantallen van 2007 (van hoog naar laag).

Naam	Plaats	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ATTRACTIEPARK SLAGHAREN	SLAGHAREN	1.200.000	1.300.000	1.325.000	1.425.000	1.415.000	1.423.000
RECREATIEPARK HET HULSBEEK	OLDENZAAL	238.000	306.100	348.100	386.000	276.900	226.000
SAIL KAMPEN	KAMPEN	0	150.000	0	0	0	200.000
STOPPELHAENE	RAALTE	150.000	150.000	200.000	200.000	200.000	200.000
INTERNATIONALE CULTURELE MARKT	ENSCHEDÉ				150.000		200.000
RECREATIEPARK RUTBEEK	ENSCHEDÉ	297.000	276.800	257.800	259.000	236.800	190.000
DICKENS FESTIJN /KERSTMARKT	DEVENTER	130.000	130.000	135.000	135.000	150.000	160.000
'N BOESKOOL IS LÖS	OLDENZAAL	160.000	150.000	138.000	135.000	140.000	150.000
NATUURACTIVITEITENCENTRUM DE WEERRIBBEN	OSSENZIJL	146.000	163.000	151.000	162.000	160.000	146.000
BEVRIJDINGSFESTIVAL	ZWOLLE	70.000	85.000	90.000	100.000	120.000	130.000
DEVENTER BOEKENMARKT	DEVENTER	125.000	125.000	125.000	125.000	130.000	120.000
DEVENTER OP STELTEN	DEVENTER	90.000	100.000	100.000	100.000	120.000	120.000
BEZOEKERSCENTRUM SALLANDSE HEUVELRUG	NIJVERDAL	99.700	112.816	127.603	110.500	106.500	115.000
ECODROME	ZWOLLE	102.000	93.000	100.000	105.000	110.000	115.000
ARBORETUM POORTBULTEN	DE LUTTE	80.000	100.000	100.000	100.000	90.000	100.000
ENSCHEDÉ MARATHON	ENSCHEDÉ			100.000	GG	100.000	100.000
KERST IN OUD KAMPEN	KAMPEN	70.000	70.000	80.000	90.000	95.000	100.000
BLAUWVINGERDAGEN	ZWOLLE	100.000	100.000	GG	100.000	100.000	90.000
STRAATTHEATER FESTIVAL	HENGÉLO	80.000	60.000	75.000	70.000	70.000	75.000
INTERNATIONAL JAZZ FESTIVAL	ENSCHEDÉ						70.000
RECREATIEGEBIED HET LAGE VELD	WIÉRDEN	74.000	124.400	89.300	96.000	95.500	68.000
BREUGHELIAANS FESTIJN	LOSSER	75.000	90.000	72.000	90.000	80.000	65.000
MIDWEEKFEESTEN	STEENWIJK	50.000	70.000	50.000	50.000	50.000	65.000
MILITARY BOEKELO	BOEKELO	GG	GG	GG	GG	50.000	65.000
BEZOEKERSCENTRUM DE WIEDEN	SINT JANSKLOOSTER	61.404	74.000	70.000	67.000	60.603	63.000
MELBUULNDAGEN	BORNE	100.000	100.000	75.000	75.000	GG	62.500
MUSEUM BUURTSPOORWEG	HAAKSBERGEN	54.000	55.000	50.000	53.000	50.000	50.000
ALLEGORISCH CORSO	VOLLENHOVE	45.000	45.000	60.000	50.000	50.000	50.000
PROEF EET	ENSCHEDÉ						49.000
SPEELGOED MUSEUM DEVENTER	DEVENTER						47.143
OPENLUCHTMUSEUM OOTMARSUM	OOTMARSUM						46.637
ZOO LABYRINTH BOEKELO	BOEKELO	GG	GG	GG	35.000	50.000	45.000
GOEDE VRIJDAG MARKT	DEVENTER	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	45.000
RIJKSMUSEUM TWENTHE	ENSCHEDÉ	27.096	31.876	38.342	41.970	42.925	41.115
GROLSCH ONTVANGSTCENTRUM	BOEKELO/ENSCHEDÉ	GG	GG	GG	50.000	40.000	40.000
WINTERWONDERLAND	ALMELO	100.000	100.000	100.000	100.000	27.400	GG
KAMPER UI-T-DAGEN	KAMPEN	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	GG
KIDS CITY	BORNE	100.000	GG	100.000	100.000	45.000	GG